

Zbierka esejí ***Použi ma ako stránku knihy***

12. MFF Art Film Trenčianske Teplice sa stal miestom prezentácie prvej tohtoročnej publikácie z edičného oddelenia Slovenského filmového ústavu (SFÚ). Novou knihou je zbierka esejí autora Juraja Mojžiša *Použi ma ako stránku knihy*, po publikácii *Hollywoodoo – Filmové ilúzie podľa zaručených receptov* Zuzany Gindl-Tatárovej druhý titul edície Studium. Edícia je primárne určená študentom umeleckých a humanitných odborov vysokých škôl, ale rovnako všetkým, ktorí majú radi čítanie o filme.

Publikácia *Použi ma ako stránku knihy* prináša súbor filmových esejí, ktoré výtvarný a filmový teoretik Juraj Mojžiš prezentoval v priebehu uplynulých rokov formou prednášok počas vlastného interpretačného seminára na Katedre filmovej vedy FTF VŠMU. Svoju interpretačnú prácu síce zamerl na tvorbu filmárov, ktorí významným spôsobom zasiahli do dejín svetovej kinematografie, no v jeho výbere filmov nájdeme nielen diela medzinárodne ocenené a všeobecne uznávané, ale aj menej známe a doposiaľ dostatočne nerefektované z rôznych období kinematografie.

Medzi interpretovanými filmami v publikácii *Použi ma ako stránku knihy* nájdeme okrem iného napríklad snímky *Nebo nad Berlínom* Wima Wendersa, *Blade Runner* Ridleyho Scotta, *Rozprávky na spanie* Petra Greenawaya, *Angel Heart* Alana Parkera, *Mesto žien* Federica Felliniho, *Caravaggio* Dereka Jarmana, *Jackie Brownová* Quentina Tarantina, *Taxikár* Martina Scorseseho, *Gepard* Luchina Viscontiho, *Danton* Andrzeja Wajdu, *Kráska a zvier*a Jeana Cocteaua, *Čierny mesiac* Louisa Mallea a ďalšie.

Publikácia spolu obsahuje šesťnásť analytických esejí a každá z nich je venovaná známej postave kultúrno-spoločenského života. Z esejí čitatelia získajú informácie nielen o interpretovaných filmoch – ich štýle, slohu či výpovednej hodnote, ale aj o výrobnoprodukčných vplyvoch obdobia, v ktorom vznikali a o ďalších umeleckých, kultúrnych a spoločensko-politických vplyvoch, aké ich vznik sprevádzali. Dôležitou súčasťou publikácie je aj súbor krátkych profilov jednotlivých filmových tvorcov interpretovaných diel.

Minirozhovor s Jurajom Mojžišom, autorom publikácie Použi ma ako stránku knihy

Čo bolo podnetom vzniku esejí, ktoré sú obsahom publikácie?

■ Podnet bol, ako vždy, banálny. Fascikel lístkov s poznámkami, o ktoré som sa oboma rukami "opierať" počas Interpretáčného seminára na VŠMU. Keď už bol dostatočne „nadžganý“, mal som dve možnosti. Kôš na papieri alebo porozprávať ešte jeden príbeh o rozprávaní príbehov.

Na základe čoho ste vybrali filmy, ktorým sa venujete?

■ Na základe tematických okruhov pre spomínaný seminár. A tých bolo a je o dosť viac ako na jednu knižku. Predovšetkým o zmenách pýtania sa mladej generácie na bašovanie otcov a dedov v službách totalitných režimov s hviezdami na čiapkach i na vypätých hrudiach. Nazdávam sa, že na ich otázky len máločo z filmovej reflexie ako-tak úmerne odpovedá. Tobôž zodpovedá. Preto, hoci len z produkcie deväťdesiatych rokov minulého storočia, by autorská (svoj)voľba mohla pri výbere analyzovaných filmov priam hýriť. Nehýril som. Vhodné boli filmové diela, ktoré kladú otázky, povedzme, vážne ale pri plnom vedomí, že rozprávanie príbehu vlastne ani nesmie byť nudné.

S akými ambíciami ste knižku zostavovali a komu je predovšetkým určená?

■ Zrejme sa to bez ambícií neobišlo. Rovnako zrejme je venovaná každému jej čitateľovi a mladému zvlášť. Čo tie ambície môžu znamenať som sa tak trochu dozvedel z Predslovu Janky Dudkovej. Na ňu, rovnako ako na autorku profilov režisérovi Katku Mišíkovú, som spolu s priateľmi z katedry Filmovej vedy jednoducho pyšný. Jana svojho "zmonografizovaného" Kusturicu slovenskému čitateľovi už ponúkla, Katarínina diplomová práca o Robertovi Bressonovi na knižné spracovanie ešte len čaká. Určite by z nej mala byť knižka. Každý moderný národ predsa profituje nielen z vlastného literárneho povedomia, ale aj z toho, čo a ako si preložil z inonárodnej literatúry a ako to vo svojej kultúre udomácnil. O nič menej významné je aj to, ako domáci autor dokáže reflektovať nedomáce pozoruhodné dielo. A v Bressonovom umení máme pred sebou odkaz, ktorý "zhrnul" kinematografiu prvej polovice dvadsiateho storočia a ozaj veľa inicioval z nepokoja tej druhej polovice. Všetky takéto knižky, nemýľme sa, sú pre všetkých.

spracovala (sim)